

fri for alle Parter, og denne anbefales da ogsaa af Friskoleforeningen og i nogle Henvendelser til Udvalget. Det blev udtalt ved 1ste Behandling, at Tilskuddet burde have en Størrelse, der omtrent svarede til Statens direkte Tilskud til den offentlige Folkeskoles Lærerlønninger. Dette Tilskud vil, naar det foreliggende Forslag vedtages, blive noget over 12 Kr. pr. Barn. Efter dette Forhold vil den fri Børneskole, som har været inde under Bestemmelserne i Loven fra 1899, kunne faa en Understøttelse paa et tilsvarende Beløb for hvert Barn, naar den hidtilværende Sum for Landets Vedkommende, 45,000 Kr., forhøjes til ca. 110,000 Kr.

Som det paagældende Ændringsforslag viser, har Flertallet tilføjet en ny Betingelse for Friskolens Adgang til denne Statstøtte, nemlig denne, at Skolen fører Protokol over sine Elever og deri noterer eventuelle Forsømmelser samt Grundene til disse. Skolekommissionen vil faa sig denne Protokol forelagt ved de halvårlige Eksaminer. En saadan Ordning vil ikke genere en ordentlig privat Skole, men tværtimod give den et Middel i Hænde til at værne sig imod Beskyldninger for at være en saakaldt „Skulkeskole“.

Et andet Spørgsmaal udenfor Forslagets Rammer, som Udvalget har overvejet, fordi det ligger nær under Behandlingen af Skolespørgsmaal og derfor ogsaa tidligere har været fremme ved Lejlighed, vedrører en Lærers eller Lærerindes Afskedigelse.

Den nuværende Ordning gør det jo omtrent umuligt for Befolkningen at blive en Lærer kvit, naar han ikke ligefrem forbyder sin Embedsret enten ved Forseelser af kriminel Natur eller ved Udskjelser paa Sædelighedsomraadet. Men det kan jo ikke nægtes, at Forholdet mellem Læreren og Børnenes Forældre kan være helt opløst og utaaleligt af andre Grunde. Læreren kan være umulig som Opdrager paa det paagældende Sted, fordi et ulægeligt Brud mellem ham og Beboerne er blevet Resultatet af en Udvikling, som Omstændighederne og de stedlige Forhold har

medført. Det er dermed ikke absolut givet, at Læreren ikke paa en anden Plads under ny Forhold vilde kunne virke tilfredsstillende.

Eksempler paa Forhold af den Natur ere ikke ukendte, særlig ikke paa Landet, hvor det nære Forhold mellem Børnenes Forældre og deres Lærer spiller en langt større Rolle end i Byerne. En Lærer kan komme ganske udenfor Befolkningen, være i afgjort Modsætning til de allerfleste Børns Forældre; Skolen tømmes omtrent, idet Børnene tages ud; men Læreren bliver siddende, endog som Aarene gaa med en voksende Løn. Lignende Situationer kendes bedst fra Folkekirkens Omraade, hvor en Sognepræst jo ikke sjældent sidder under samme Forhold. Det er derfor ogsaa et gammelt folkekirkeligt Spørgsmaal at finde Udvej til en praktisk og forsvarlig Afskedigelsesret for Menigheden overfor dens Sognepræst.

Det er vanskeligt ved Lovbestemmelser at raade Bod paa et saadant Onde. Læreren maa jo paa ingen Maade udsættes for at kunne blive skyllet bort af en Bølge, der rejser sig enten under en Agitation af formaaende Folk, der ere ham imod af uvedkommende Hensyn, eller af en Misnøje over en selvstændig Optræden af Læreren under forskellige Forhold, en Optræden, der maaske kan være meget forsvarlig, men som støder an imod Fordomme eller Tradition paa Egnen. Han maa kunne arbejde selvstændigt og frit. Paa den anden Side maa Befolkningens Adgang til at faa en umulig Lærer fjernet holdes aaben. Udvalget har stillet et Forslag i den Retning og derved optaget et Krav, som det ikke lykkedes at faa opfyldt under de langvarige Forhandlinger, der førte til Skoleloven af 1899.

Et tredie Spørgsmaal, som under Forslagets Drøftelse har været under Overvejelse i Udvalget, drejer sig om Skolelokalernes Renholdelse. Den Ordning, der for et Par Aar siden fastsloges under Tuberkuloselovens Behandling, har paa mange Steder voldt Sogneraadene Bryde-